

36. Liikennelaitos¹⁾

Henkilöautojen voimakas lisääntyminen jatkui Helsingissä kertomusvuoden aikana ja vaikutti osaltaan liikennelaitoksen toimintaan. Matkustajamäärät vähenivät varsinkin esikaupunkilinjoilla. Sitävastoin raitiovaunuliikenteessä todettiin jonkin verran lisääntymistä. Tähän on vaikuttanut pääasiallisesti matkalipun hintans. keskustalinjoilla, joihin mm. kaikki raitiolinjat kuuluvat.

Vuoden 1964 liikennepalvelulle antoi oman erityispiirteensä 1.5. voimaanastunut yhteistariffi, jonka avulla liikennelaitos, valtionrautatiet sekä Linja-autoliitto pyrkivät yhtenäisiin kuljetusmaksuihin pääkaupungin julkisessa henkilöliikenteessä. Yhteistariffin voimaan tullessa lopetettiin liikennelaitoksen autolinjat 62 ja 63 sekä suoritettiin eräitä linjajärjestelyitä.

Samanaikaisesti yhteistariffin voimaanastumisen kanssa tapahtui lippujen hintoihin ja kelpoisuuteen nähden eräitä muutoksia johtuen osittain uudesta vyöhykejaosta.

Kaluston kuljetustehon lisäämiseksi tilattiin kolme kotimaista ja vuokrattiin kolme ulkomaista 12 metrin pituista linja-autoa. Näistä saatuja kokemuksia pyritään ottamaan huomioon vastaisissa autohankinnoissa.

Matkustajapalvelun edistämiseksi perustettiin vuoden lopulla ensimmäinen myynti- ja neuvontatoimisto, jossa lippujen myynnin ohella opastetaan matkustajia kaikissa matkoihin liittyvissä kysymyksissä.

Matkustajien mukavuutta silmälläpitäen rakennettiin erälle pysäkeille uudentyyppisiä, entistä tarkoituksenmukaisempia sadekatoksia.

Laitoksen organisaation kehittämiseen kiinnitettiin jatkuvaa huomiota. Vuoden lopulla saatiin valmiiksi uusi liikennelaitoksen lautakunnan ja liikennelaitoksen ohjesääntö sekä laitoksen organisaatiokaavio.

¹⁾ Kertomukseen kuuluvat tilastotaulukot, joita ei ole otettu tähän teokseen, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa ja liikennelaitoksen toimintakertomuksen eripainoksessa.

LIIKENNELAITOKSEN LAUTAKUNTA

Lautakunnan kokoonpano v. 1964 oli seuraava:

Londen, Carl-Gustaf	dipl.ins.	puheenjohtaja
Korvenheimo, Jorma	ev.luutn.	varapuheenjohtaja
Gestrin, Kristian	varatuomari	jäsen
Ilveskorpi, Martti	fil. maist.	»
Leino, Eino I.	tiedotuspääll.	»
Nieminen, Martti L.	toimittaja	»
Päivinen, Otto	konetarkastaja	»
Valpas, Olavi	konttorinhoitaja	»
Virtanen, Kalle	puuseppä	»
Krogius, Hjalmar	teollisuustointa johtava apul.kaupunginjohtaja	kaupunginhallituksen edustaja

Lautakunnan sihteerinä toimi liikennelaitoksen asiamies Orvo Koskinen.

Lautakunnan kokousten lukumäärä oli vuoden kuluessa 23 ja pöytäkirjojen pykäläluku 496. Lautakunnalle esitettyjen kirjeiden lukumäärä oli 355, lähetettyjen kirjeiden 131 ja lautakunnan pöytäkirjanotteiden 746.

Päätökset:

Lautakunnan tärkeimmistä päätöksistä mainittakoon mm:

liikennelaitoksen vuonna 1965 käyttöön otettaviksi tarkoitettujen linja-auton alustojen hankinta (24.4. 176 §.);

Helsingin Raitiotie- ja Omnibus Osakeyhtiön henkilökunnan huoltokonttorin sääntöjen kumoaminen ja liikennelaitoksen huoltokonttoritoiminnan järjestäminen kaupunginhallituksen kokouksessaan 12.5.1960 pöytäkirjan 1 360 §:n kohdalla hyväksymän Helsingin kaupungin liikennelaitoksen huoltokonttorin sääntöehdotuksen mukaisesti (26.6. 268 §.);

kahdeksankymmenen linja-auton korin hankinta (14.8. 310 §.);

10 milj. litran kaasuoilysäiliön hankkiminen liikennelaitokselle. 1/10 säiliöstä luovutetaan rakennusviraston käyttöön (4.12. 458 §.).

Esitykset:

Lautakunnan kaupunginhallitukselle tekemiin esityksiin sisältyivät mm. seuraavat asiat:

Helsingin kaupungin julkisen liikenteen yhteistyöelimen ehdotus autolinjan 16/16A muuttamisesta sekä uuden autolinjan perustamisesta palvelemaan Kuloosaaren liikennettä (7.2. 58 §.);

7 200 000 markan suuruisen määrärahan varaaminen liikennelaitoksen talousarvioon vuodeksi 1965 uusien linja-autojen hankkimista varten ja niiden tilaaminen jo vuoden 1964 aikana (6.3. 105 §.);

liikenteen aloittaminen Myllypuron kerrostaloalueella (10.4. 143 §.);

2 000 markan suuruisen määrärahan saaminen liikennelaitoksen työturvallisuuskilpailun järjestämiseen (10.4. 148 §.);

invalidisäätiötä palvelevan autolinjan 100 reitin muuttaminen (5.6. 233 §.);

liikennelaitoksen konttorirakennuksen luonnospiirustusten hyväksyminen (31.7. 284 §.);

Vartiokylän hallien pääpiirustusten hyväksyminen (28.8. 319 §.);

uuden keskusta-autolinjan perustaminen ja tästä johtuvat toimenpiteet (25.9. 351 §.);

autolinjan 35, Rautatientori — Roihuvuori, reitin johtaminen kulkemaan tungosaikoina molempiin suuntiin Hitsaajankadun kautta (4.12. 443 §.);

rakennuksen Mannerheimintie 76 toimistotiloissa suoritettavat peruskorjaus- ja muutostyöt (4.12. 452 §.);

sadekatosten rakentaminen liikennelaitoksen erälle pysäkkialueille (4.12. 453 §.);

keskustan autolinja 16 jatkaminen Munkkisaaressa (18.12. 480 §.);

Lausunnot:

Kaupunginhallitukselle antamissaan lausunnoissa lautakunta puolsi:

matkailuneuvottelukunnan esitystä muuttaa raitiolinja 3 palvelemaan myöskin matkailulinjana (10.1. 16 §.);

urheilu- ja retkeilylautakunnan esitystä koskien mm. yleisölle myönnettäviä vapaita lauttamatkoja Korkeasaaren siellä 8—14.6.1964 välisenä aikana järjestettävien Korkeasaaren eläintarhan 75-vuotisjuhlien ajaksi (7.2. 56 §.);

Helsingin kaupungin julkisen liikenteen yhteistyöelimen esityksiä koskien linjojen 62 ja 63 lopettamista (6.3. 98 §.), linjan 53 reitin muuttamista Oulunkylässä kulkemaan Mäkitorpantien ja Siltavoudintien kautta, linjan 53 lisäautoilla liikennöimistä linjana 53A väliä Rautatientori—Oulunkylä (Patola), linjojen 53 ja 53A

liikennetiheyksien vahvistamista ja linjan 56 liikenteen lopettamista (6.3. 99 §) sekä linja 41 ja yöliikennelinjan 41N reitin lyhentämistä, linjan 41 nimen muuttamista ja liikennetiheyksien vahvistamista (6.3. 100 §.), kaikki nämä muutokset yhteistariffin voimaantulopäivästä alkaen sekä yleislipun käytäntöönottamista ja autolinjan 100 kertamaksun alentamista 50 pennistä 35 penniin ja vapaan siirto-oikeuden sallimista 35 pennin maksulla raitiolinjalta 10 autolinjalle 100 ja päinvastoin (5.6. 232 §.);

kiinteistölautakunnan Porvoonkadun ja Sturenkadun risteyksen liikenteen järjestelyä koskevaa esitystä esittäen sen toteuttamista liikennelaitoksen piirustuksen 1—130 mukaisesti (10.4. 140 §.);

Helsinki—Maaseutu-Liikenne Oy:n anomusta linjan Rautatientori—Pihlajamäki pidentämiseksi ja ajovuorojen lisäämiseksi (25.9. 350 §.).

Lautakunnan kurinpitojaostoon kuuluivat puheenjohtajana lautakunnan puheenjohtaja Londen, varamiehenään varapuheenjohtaja Korvenheimo sekä jäseninä lautakunnan jäsen Päivinen, varamiehenään lautakunnan jäsen Virtanen, liikennejohtaja Teuvo Riittinen, varamiehenään talousjohtajan viransijainen Unto Valta-
nen ja asiamies Orvo Koskinen, varajäsenenään apul.asiamies Reijo Isotalo. Sihteerinä toimi asiamies Koskinen, varamiehenään apul.asiamies Isotalo. Jaostolla oli 22 kokousta. Pöytäkirjojen pykäläluku oli 233 ja pöytäkirjanotteiden 1 174. Jaosto määräsi kertomusvuonna 212 kurinpitorangaistusta, joista 85 oli varoituksia ja 127 virantoimituksesta pidätyksiä.

LAITOKSEN TALOUS

Laitoksen taloudellinen tulos osoitti oheisten taseitten mukaan 6 911 702,78 markan suuruista tappiota, kun kaupunginvaltuuston päätöksen mukainen laitoksen pääomalle laskettava 6 %:n korko, jota ei merkitä varsinaiseen tilinpäätökseen, kuten muissa kaupungin liikelaitoksissa, jätetään huomioonottamatta. Vuoden 1963 tulokseen verrattuna se on 1 476 973,24 markkaa parempi.

Vertailuvuoden 1963 toteutuneita lukuja on korjattu liikenneseisauksen aiheuttamilla arvioiduilla menojen säästöillä, jotta muutokset eri menolajien kohdalla olisivat keskenään vertailukelpoisia.

Henkilöstömenojen, joiden osuus kaikista menoista oli 70,0 %, kasvu oli suurin verrattuna muihin menolajeihin. Välittömät palkkausmenot kohosivat 4,26 mmk:lla eli 12,5 %:lla.

Eläkemenojen lisäys oli peräti 1,24 mmk eli 28,1 %.

Henkilöstömenojen kokonaislisäys edelliseen vuoteen verrattuna oli 5 870 mmk eli 14,6 %.

Poistojen kasvu johtui suurimmaksi osaksi linja-autokaluston lisäyksestä. Verot ja vakuutukset pienivät hieman edelliseen vuoteen verrattuna. Linja-autojen ja raitiovaunujen käyttövoima ja korjaustarvikkeet samoin kuin sekalaiset menot osoittivat pientä nousua.

Varsinaiset tulot olivat 58 954 448,13 mk, joka on 10 249 984,71 mk suurempi kuin vuoden 1963 vastaava luku. Jos vertailuvuoden 1963 tuloissa otetaan huomioon liikenneseisauksen aiheuttama noin 5 mmk arvioitu tulojen menetys, oli tulojen lisäys noin 5,25 mmk. Tulojen lisäys johtuu lähinnä siitä, että yhteistariffin voimaan tullessa 1.5.1964 liikennemaksuja korotettiin.

Eri toimintamuotojen menot ja tulot käyvät ilmi laitoksen tilinpäätöstaseista.

KANTAOMAISUUDEN MUUTOKSET:

KANTAOMAISUUDEN ARVO 1.1.1964 81 025 029,04

Lisäykset:

Pääomamäärärahoilla hankittu	3 422 193,53
Keskeneräisistä uudishankinnoista siirretty	982 761,93
Laajasalon öljysäiliön tontti	220 000,00
Vartiokylän varikon tontti	1 700 000,00
	6 324 955,46

Vähennykset:

Poistot	6 753 456,01
Myynnit ja romutukset	27 068,00 ./.
	6 780 524,01

KANTAOMAISUUDEN ARVO 31.12.1964 80 569 460,49

Kuten edellisestä havaitaan, pieneni kantaomaisuuden arvo 455 568,55 markalla eli 0,6 %:lla.

OMAISUUSTASE JOULUKUUN 31. PÄIVÄNÄ 1964**Vastaavaa:**

Kassavarat	263 232,20	
Velalliset	185 973,55	449 205,75
Varastot		3 329 204,71
Nostamattomat määrärahat		4 810 610,53
Käyttöomaisuus:		
Liikennekiinteistöt	29 954 427,62	
Asuntokiinteistöt	1 398 016,69	
Radat ja ajojohdot	7 303 172,16	
Raitiovaunusto	21 384 709,28	
Linja-autovaunusto	19 046 713,61	
Johdinjaunusto	177 750,—	
Johdinautojen ajojohdot	95 458,53	
Henkilö- ja pakettiautot	60 650,—	
Lautta	49 994,—	
Kalusto	898 052,07	
Puhelinosuudet	127 300,—	
Keskeneräiset uudishankinnat	73 216,53	80 569 460,49
Tilivuoden tappio		6 911 702,78
		mk 96 070 184,26

Vastattavaa:

Velkojat		2 176 061,01
Talletetut vieraat varat		536 781,54
Ennakkotulot		45 576,10
Konttokuranttivelka kaupungille		7 931 694,59
Siirtyneet määrärahat:		
Vapaina siirtyneet	4 754 890,53	
Sidottuina siirtyneet	55 720,—	4 810 610,53
Pääomavelka kaupungille		80 569 460,49
		mk 96 070 184,26

TULOSTASE JOULUKUUN 31. PÄIVÄNÄ 1964**MENOT:****Hallinto:**

Yleiset hallintomenot	160 117,80	
Yhteiset osastot	2 399 888,96	
Tarverahat.....	172 962,77	
Huoneistomenot	<u>37 434,86</u>	2 770 404,39

Raitioliikenne:

Liikennehenkilökunnan palkat	9 023 761,81	
Käyttövoima	1 953 856,28	
Radat ja ajojohdot	1 499 921,39	
Vaunuston korjaus ja huolto	3 968 760,48	
Käyttörakennukset	496 008,34	
Käyttöomaisuuden poistot	<u>2 292 441,—</u>	19 234 749,30

Linja-autoliikenne:

Liikennehenkilökunnan palkat	15 796 836,46	
Poltto- ja voiteluaineet	1 598 214,38	
Autoverot ja -vakuutukset	2 721 652,67	
Vaunuston korjaukset ja huolto.....	7 450 592,75	
Käyttörakennukset	790 520,39	
Ulkopuolisten suorittamat ajot	961 362,17	
Käyttöomaisuuden poistot	<u>4 231 538,72</u>	33 550 717,54

Laivaliikenne:

Palkat	107 724,01	
Muut menot	46 796,13	
Käyttöomaisuuden poistot	<u>14 596,—</u>	169 116,14

Asuntokiinteistöt:

Palkat	23 326,82	
Muut menot	126 577,48	
Käyttöomaisuuden poistot	<u>36 880,92</u>	186 785,22

Yhteiset sekalaiset menot:

Vuokrat	27 716,40	
Vakuutukset	236 093,72	
Korot	303 022,12	
Työkalujen ja kaluston hankinta	124 393,67	
Työntekijäin ja viranhaltijain erinäiset edut:		
Eläkkeet.....	5 621 197,55	
Sosiaaliturvamaksut	2 037 036,50	
Muut edut	169 308,01	
Hallintorakennukset	65 122,48	
Sekalaiset liikennemenot	1 192 488,50	
Käyttöomaisuuden poistot	177 999,37	9 954 378,32
		mk 65 866 150,91

TULOT:

Raitioliikenne		16 049 109,94
Linja-autoliikenne		26 107 295,11
Laivaliikenne		191 174,85
Asuntokiinteistöt		206 996,95
Sekalaiset tulot:		
Kuukausiliput	6 703 391,79	
Koulu- ja invalidiliput.....	2 407 481,22	
Muut liput	1 971 376,65	
Kaupungin alennuslippuavustus	4 397 744,52	
Muut sekalaiset tulot	919 877,10	16 399 871,28
Tilivuoden tappio		6 911 702,78
		mk 65 866 150,91

Omakustannusperiaatteiden mukaan, jolloin käyttöomaisuuden korko laitokseen sijoitetulle pääomalle on laskettu 6 % mukaan, olisi laitoksen tulos tappiota mk 11 773 204,52.

VARASTOJEN KEHITYS:

OMAT VARASTOT 1.1.1964 3 822 580,98

Ostot v. 1964

omaan varastoon	4 353 123,66	
kaupintavarastosta	1 321 986,17	
itse tehdyt tarvikkeet	<u>124 724,59</u>	5 799 834,42

Kulutus v. 1964

omasta varastosta	4 768 896,11	
kaupintavarastosta	1 321 986,17	
itse tehdyt tarvikkeet	116 838,96	
epäkurantin tavarain poistot	<u>85 489,45</u>	6 293 210,69

OMAT VARASTOT 31.12.1964 3 329 204,71

KAUPINTAVARASTOT 1.1.1964 1,147 mmk ja 31.12.1964 1,190 mmk.

Yllä olevasta taulukosta havaitaan, että omien varastojen arvo pieneni 0,494 mmk:lla eli n. 13 %:lla. Kun otetaan huomioon hintatason nousu, voidaan sanoa, että varastojen volyymi pieneni enemmän kuin nimellisarvoihin perustuva %-luku osoittaa. Varastojen edulliseen kehitykseen vaikutti noudatettu säästäväisyys ja ostopolitiikka.

LIIKENNE

Toimintakertomuksen alkusanoissa mainituista syistä johtuen tapahtui linja-autoliikenteessä matkustajamäärien vähenemistä esikaupunkilinjoilla.

Vuoden alussa oli arkipäivien tungosaikaliikenteessä 359 diesel- ja 17 johdin-autoa, kesällä 282 diesel- ja 10 johdinautoa, vuoden lopussa 365 diesel- ja 17 johdinautoa.

Yksityisiltä liikennöitsijöiltä vuokratuilla linja-autoilla liikennöitiin tungosaikoina eri linjoilla yhteensä 1 057 207 km.

Kertomusvuoden aikana tehtiin linjaverkostossa seuraavat muutokset:

19. tammikuuta muutettiin linjan 41 reitti kulkemaan Puotinharjun kautta.

30. huhtikuuta lopetettiin liikennöiminen linjoilla 56, 62 ja 63.

1. toukokuuta Kulosaaren liikenne erotettiin linjasta 16 avaamalla uusi autolinja 30, Vanha kirkkopuisto—Kulosaari ja lyhentämällä linjan 16 reitti Kruununhakaan päättyväksi. Linjan 53 reitti muutettiin Kaskynhaltijantieltä Siltavoudintien—Mäkipellontien kautta kulkeväksi ja linjan 41 reitti lyhennettiin Vartioharjuun päättyväksi.

13. toukokuuta pidennettiin linjan 43 reittiä noin 700 metrillä ulottamalla se Karistimentien ja Myllypurontien kulmaan saakka.

1. kesäkuuta avattiin autolinja 23A, Erottaja—Katajaharju.

1. syyskuuta muutettiin linjan 43 reitti kulkemaan Myllypuron kerrostaloalueelle Herttoniementien, Turunlinnantien ja Myllymestarintien kautta Myllypurontien ja Orpaanportaan kulmaan.

7. syyskuuta muutettiin linjan 71 reitti kulkemaan Pääskylänrinteen ja Pääskylänkadun kautta Sörnäisten rantatielle.

24. joulukuuta muutettiin linjan 52 reitti Tuusulantieltä suoraan Asesepäntietä pitkin kulkevaksi.

Raitioliikenteessä todettiin jonkin verran matkustajamäärien lisääntymistä.

Vuoden alussa oli arkipäivien tungosaikaliikenteessä 126 moottori- ja 78 perävaunua, kesällä 96 moottori- ja 36 perävaunua, syyskuun alusta vuoden loppuun 123 moottori- ja 76 perävaunua.

4-akselisia vaunuja oli liikenteessä kaikkiaan 108, joista 83 moottori- ja 25 perävaunuja.

Vuoden aikana tehtiin linjaverkostossa seuraavat muutokset:

31. toukokuuta lopetettiin tungosaikalinja 4V, Munkkiniemi—Vallila, keväällä suoritettun kuormitustarkkailun tulosten perusteella.

1. syyskuuta lopetettiin yöliikenne linjalla 1.

Partioautojen avulla valvottiin liikennettä, selvitettiin autolinjoilla 309 ja raitiolinjoilla 506 liikennehäiriötä ja hoidettiin mm. 51 potilaskuljetusta.

Tavanomaisen seuraavan vuoden liikenteestä tehtävän ennusteen lisäksi laadittiin ennuste matkustaja- ja ajokilometrimääristä vuosille 1966—1975. Mainittu ennuste liittyy Helsingin kaupungin pitkän tähtäyksen taloussuunnitelman laadintaan.

Lukuisia kuormitustarkkailuja ja matkustajalaskentoja toimeenpantiin eri linjoilla sekä päivä- että yöliikenteen osalta.

Vuoden kuluessa laadittiin runkoaikataulut talvi- ja kesäliikennettä varten. Toukokuun 1. päivänä voimaan tullut yhteistariffi aiheutti yhden ylimääräisen aikataulujen laadinnan.

»Korkeasaari—Högholmen» moottorilautta suoritti aikana 1. toukokuuta — 11. lokakuuta kaikkiaan 2 533 edestakaista vuoroa Korkeasaareen kuljettaen yhteensä 344 181 matkustajaa, joista 227 440 aikuisten, 104 150 lasten ja 12 591 koululais- ja retkeilylipuilla. Lisäksi suoritti lautta 533 edestakaista vuoroa Suomenlinnaan 23. huhtikuuta — 30. toukokuuta ja 12. lokakuuta — 6. marraskuuta välisinä aikoina.

LIKKUVA KALUSTO

Liikkuvan kaluston kokonaismäärä pysyi edelliseen vuoteen verrattuna suurin piirtein ennallaan, sillä uusien ja romutettujen linja-autojen määrät vastasivat toisiaan. Uusia raitiovaunuja ei hankittu, yksi johdinauto poistettiin ja romutukset raitiovaunujen osalta rajoittuivat kahteen perävaunuun. Seuraava taulukko ilmaisee numeroina viime vuosina liikkuvassa kalustossa tapahtuneet muutokset:

Liikkuva kalusto	1960	1961	1962	1963	1964
------------------	------	------	------	------	------

Linja-autot:

Vuoden aikana hankittu	20	83	67	73	42
Vuoden aikana romutettu	15	19	24	50	41
Lukumäärä vuoden lopussa	380	444	487	511	514
Turistivaunuja	2	2	2	1	1

Johdinautot:

Lukumäärä vuoden lopussa	26	26	26	26	25
--------------------------------	----	----	----	----	----

Raitiovaunut:

Moottorivaunuja, 4-akselisia	111	111	111	111	111
Moottorivaunuja, 2-akselisia	91	91	91	84	84
Perävaunuja, 4-akselisia	30	30	30	30	30
Perävaunuja, 2-akselisia	100	100	100	91	89

Alukset:

Moottorilautta »Korkeasaari-Högholmen»	1	1	1	1	1
--	---	---	---	---	---

Kalustohankinnoissa kiinnitettiin huomiota ennen kaikkea kaluston tarkoituksenmukaiseen rakenteeseen sekä matkustajien mukavuuteen ja turvallisuuteen ottaen huomioon samalla entistä enemmän standardisoimisnäkökohdat.

Erikseen mainittakoon uudet 12-metriset koeautot, joista kolme vuokrattiin saksalaisilta autotehtailta ja kolme ostettiin kotimaisilta valmistajilta. Näistä ehdittiin kertomusvuoden kuluessa saada liikenteeseen 4. Koeautojen sekä niissä toteutettujen mielenkiintoisten yksityiskohtien soveltuvuutta tullaan kiinteästi seuraamaan ja saatuja kokemuksia käyttämään hyväksi vastaisissa kalustohankinnoissa.

LIKKUVAN KALUSTON JA RATOJEN KUNNOSSAPITO

Sekä linja-autojen, raitiovaunujen että rataverkoston korjaus- ja huoltotoiminnassa on pyritty entistä parempiin tuloksiin työn rationalisoinnilla. Vaikka siihen liittyvä ja tähtäävä tutkimustyö on laitoksessamme vasta alussa, se on jo tähän mennessä antanut lupaavia tuloksia. Tutkimustoimintaa tullaankin jatkuvasti kehittämään ja laajentamaan laitoksen kaikkiin toimintapiireihin ulottuvaksi.

Linja-autojen korjaus- ja huoltotoiminnan ulkonaisissa puitteissa ei tapahtunut mainittavia muutoksia. Työnsuunnittelua, vaihto-osapalvelua sekä tarvike- ja varaosajakelua edelleen kehittämällä pystyttiin toimintaa jonkin verran tehostamaan. Työntekijämäärää lisäämättä voitiin liikenteeseen luovuttaa enemmän autoja kuin edellisenä vuonna, vaikka entisen suuruisella autokalustolla ajettu kilometrimäärä kasvoi yli kahdella miljoonalla.

Uudishankinnoilla ja vanhempien linja-autojen romuttamisella on luonnollisesti myös osuutensa autokaluston käyttösuhteen parantamispyrkimyksissä.

Ruskeasuon varikon ulkosäilytysalueelle asennettiin 20 uutta sähkölämmitteistä seisontapaikkaa ja 25 linja-autoa varustettiin sähkölämmitysvastuksilla säilytys-halleissa vallitsevan ahtauden lieventämiseksi.

Seuraavassa muutamia lukuja autojen korjaus- ja huoltotoiminnasta:

	1960	1961	1962	1963	1964
Alustankorjauksia	3 284	4 568	2 840	1 729	1 633
Korinkorjauksia.....	849	547	549	532	635
Maalauksia	223	250	249	321	397
Moottorien täyskorjauksia	82	76	106	120	100
Huoltokorjauksia	29 200	20 335	20 379	19 854	21 710
Kolhiokorjauksia	1 213	1 380	1 439	1 203	1 505
Määräaikaishuoltoja:					
II—V (2 500—30 000 km)	—	—	—	8 697	9 945
VI—VIII (60 000—240 000 km)	—	—	—	146	173

Raitiovaunujen ja johdinautojen korjaus- ja huoltotoiminnassa ei kertomusvuoden aikana tapahtunut suuria muutoksia aikaisempiin vuosiin verrattuna. Sekä raitiovaunujen että johdinautojen lukumäärä, samoin käytettävissä olevat korjaus- ja huoltotilat ovat pysyneet käytännöllisesti katsoen muuttumattomina jo usean vuoden ajan. Siksi ei suoritettujen töiden määrässäkään esiinny mainittavampia vaihteluita, kuten oheinen vertailutaulukko osoittaa:

	1960	1961	1962	1963	1964
Moottorivaunujen täyskorjauksia	45	55	42	42	43
Perävaunujen täyskorjauksia	1	2	6	11	15
Moottorivaunujen suuria osakorj.	222	169	153	165	163
Perävaunujen suuria osakorjauksia ..	16	11	28	37	27
Ratamoottorien täyskorjauksia	219	95	80	219	225
Ositt. ratamoottorien korjauksia	—	266	241	141	133
Kolhiokorjauksia	627	537	544	520	616
Ulkopuolisia maalauksia	13	12	35	17	38
Pieniä huoltokorjauksia	7 950	8 607	9 766	9 362	9 293
Linjalla suorit. korjauksia.....	4 542	3 775	4 595	4 055	4 133
Johdinautokorjauksia	635	681	637	536	421
Johdinautokorj. linjalla	554	509	557	466	434

Edellä mainittujen varsinaisten liikennekaluston korjaus- ja huoltotöiden lisäksi valmistettiin varasto- ym. kalustoa sekä suoritettiin erilaisia kiinteistöjen kunnossapitotöitä.

Rataverkoston tavanmukaisen kunnossapidon lisäksi suoritettiin myös ratarakennustöitä, joista huomattavimpana mainittakoon radan siirto Hämeentien sillalle. Töölöntullin raitiosilmukka purettiin tarpeettomana. Mannerheimintien ja Kaivokadun kulmauksessa uusittiin vaihteet ja raideristeykset.

Rata- ja johdinverkostossa tapahtuneet muutokset ilmenevät seuraavasta taulukosta:

	1961 m	1962 m	1963 m	1964 m
Linjaraitteiden pituus	79 886	78 976	79 056	78 991
Ratapiha- ja halliraitteiden pituus	14 948	14 344	14 310	14 293
Uutta raidetta rakennettu tai vanhaa uusittu.	548	1 612	940	2 590
Ajoverkoston kokonaispituus	106 614	107 920	105 966	104 884
Raitioteiden ajoverkosto.....	94 834	97 320	95 866	94 284
Johdinautojen ajoverkosto	11 780	10 600	10 070	10 070

RAKENNUSTOIMINTA JA RAKENNUSSUUNNITELMAT

Kertomusvuoden kuluessa suoritettiin runsaasti erilaisia käytössä oleviin rakennustiloihin liittyviä suunnittelutöitä. Niiden tarkoituksena oli parantaa toimintamahdollisuuksia nykyisissä rakennuksissa.

Tämän ohella suoritettiin myös uusiin rakennushankkeisiin liittyvää suunnittelua sekä annettiin suunnittelutoimeksiantoja ulkopuolisille.

Tärkeimmät kohteet olivat:

- Vartiokylän linja-autovarikon suunnittelu ja rakennushankkeeseen liittyvät selvittelyt.
- Vallilan alueen väestönsuoja.
- Salmisaareen rakennettavan linja-autovarikon varikkorakennuksen käyttösuunnitelma.
- Uuden konttorirakennuksen luonnokset.

HENKILÖKUNTA, SOSIAALI- JA TIEDOTUSTOIMINTA

Laitoksen henkilökunnan määrä pysyi ennallaan edelliseen vuoteen nähden ja oli kertomusvuoden lopussa 4 015 henkilöä, jakautuneena eri tehtäviin. Laitospalvelukseen otettiin kertomusvuoden aikana 258 henkilöä. Palveluksesta erosi 258 henkilöä, joista 107 siirtyi eläkkeelle. Eläkettä saavia oli kaikkiaan vuoden lopussa 1 080 (ed. v. 1 035) henkilöä.

SOSIAALITOIMINTA

Sosiaali- ja henkilösuhdeasioissa opastettiin henkilökuntaa ja sen asuntotilannetta pyrittiin helpottamaan yhteistoimin kaupungin ao. viranomaisten kanssa. Henkilökunnan asunto-osakeyhtiön, Norrtäljentie 6:n rakentamiseen, suunnitteluun ja rahoitukseen liittyvissä asioissa annettiin asiantuntija-apua.

Harrastustoiminta jatkui voimakkaana erityisesti urheilun, mieskuoron ja shakkipelin osalta.

TIEDOTUSTOIMINTA

Tiedotustoiminta kohdistui sekä henkilökuntaan että matkustavaan yleisöön. Kuten toisaalla jo mainittiin, avattiin vuoden lopulla laitoksen ensimmäinen myynti- ja neuvontatoimisto, jossa lippujen myynnin ohella opastetaan matkustajia kaikissa matkoihin liittyvissä kysymyksissä. Uutistapahtumat sekä lautakunnan päätökset tiedotettiin yleisölle lehdistön välityksellä. Yleisön lehdissä esittämisiin asiallisiin kirjoituksiin vastattiin.

Siirryttäessä yhteistariffiin laadittiin pääasiallisesti liikennelaitoksen toimesta julkaisu, joka jaettiin jokaiseen helsinkiläiseen kotiin.

KOULUTUSTOIMINTA

Kertomusvuoden koulutustoiminta käsitti erilaisia sekä toimihenkilöille että työntekijöille järjestettyjä kursseja ja informaatiotilaisuuksia. Kursseista mainittakoon mm. työnohtajille sekä sähköasennus- ja huoltotöitä suorittaville asentajille pidetty puolijohdetekniikan kurssi.

Henkilökunta osallistui kaupunginhallituksen koulutustoimikunnan järjestämille kursseille.

Laitoksen palveluksessa olevien oppisopimusoppilaiden koulutus jatkui määrätyn ohjelman mukaisesti työpaikoilla.

Vuoden lopulla ryhdyttiin tutkimaan oman ammattikoulun perustamismahdollisuuksia.

Vuoden kuluessa koulutettiin kaikkiaan 53 linja-autonkuljettajaa, 22 raitiovaunukuljettajaa sekä 55 rahastajaa. Lisäksi annettiin lyhyt raitiovaunukuljettajakoulutus eräille teknillisen osaston henkilöille.

Kaupungin järjestämille VSS-peruskursseille osallistui eri korjaamoista ja varikoista 12 asentajaa, joille tullaan antamaan myös palokoulutusta.

PALOSUOJELU

Kertomusvuoden aikana sattui korjaamo- ja hallirakennuksissa sekä liikkuvassa kalustossa muutamia tulipalon alkuja, jotka kuitenkin kyettiin sammuttamaan laitoksen omalla alkusammutuskalustolla.

Laitoksen eri kiinteistöissä suoritettujen palotarkastusten lisäksi pidettiin sekä linja-auton- että raitiovaunukuljettajille oppitunteja alkusammutuskaluston käytöstä ym. palosuojausasioista.

TYÖTURVALLISUUSTOIMINTA

Työturvallisuustoiminta pohjautui kertomusvuonna laitoksen johdon, sen nimeämän työturvallisuustoimikunnan, työntekijäin edustajien sekä ammattientarkastajien yhteistyöhön.

Suorittamalla lukuisia tarkastuskäyntejä laitoksen eri työkohteisiin, pyrittiin valvomaan työturvallisuudesta annettujen määräysten ja ohjeiden noudattamista sekä löytämään mahdollisia »tapaturmaloukkuja». Työnjohtajien suorittamalla valvonnalla ja valistustoiminnalla, samoin kuin työntekijäin myönteisellä suhtautumisella on ollut suuri merkitys työturvallisuustoiminnassa.

Herättääkseen harrastusta työturvallisuuskysymyksiä kohtaan sekä tehostaakseen lähinnä inhimillisistä syistä johtuvien työtapaturmien torjuntaa liikennelaitos toimeenpani kokeilumielessä työturvallisuuskilpailun vuodeksi 1964. Jotta kilpailuryhmien erilaiset henkilövahvuudet ja erilainen tapaturmavaara eivät vaikuttaisi kilpailun tulokseen, otettiin tuloslaskennan perusteeksi kullekin kilpailuryhmälle edellisen vuoden aikana sattuneiden työtapaturmien lukumäärät.

Koko liikennelaitoksen henkilökunnan kaikkien tapaturmien määrät sekä näistä aiheutuneet sairauspäivät ja tapaturmakorvaukset olivat vuosina 1963—64 seuraavat:

Vuosi	Tapaturmien määrä	Sairauspäivien määrä	Lainmukaiset tapaturmakorvaukset
1963	489	7 639	123 150 mk
1964	476	5 928	107 056 mk
Erotus	13	1 711	16 094 mk
Vähennys	2,7 %	22,4 %	13,1 %

Kilpailusta saatujen myönteisten kokemusten vuoksi laitoksen johto päätti jatkaa kilpailutoimintaa myös vuonna 1965. Sääntöihin tehtyjen tarkistusten lisäksi jaettiin kertomusvuonna yhtenä ryhmänä kilpaillut liikenneosasto kahtia, joten v. 1965 osallistuu kilpailuun seitsemän eri kilpailuryhmää.

Johtopäätösten teko tämänlaatuisen kilpailutoiminnan työtapaturmia vähentävästä vaikutuksesta on toistaiseksi ennenaikaista, koska vastaavaa kokeilua ei ole aikaisemmin toimeenpantu muissa kaupungin laitoksissa.

TERVEYDENTILANNE

Terveystilanne on ollut hyvä, jopa aikaisempia vuosia parempi. Työpaikka-
hygieniaan ja bioteknologisiin näkökohtiin on kiinnitetty lisääntyvää huomiota.
Myönteiset tulokset tästä toiminnasta näkyvät toivottavasti jo lähivuosina.

Seuraavassa muutamia lukuja poliklinikan toiminnasta viime vuosina:

	1960	1961	1962	1963	1964
Vast.otolla kävijöitä	17 987	18 251	21 219	18 684	21 455
Sairaita	11 920	10 229	11 248	10 492	13 283
Lääkärintodistuksia	3 245	3 882	6 294	4 835	4 767
Rec.uudistamisia	2 637	3 056	3 249	3 015	3 034
Tulotarkastuksia	185	453	428	306	300
Lääk. määr. lab.tutk.	1 217	2 274	3 452	3 589	5 325
Kotikäyntejä	248	214	293	148	236
Pienoisrtg.tark.	3 083	3 083	3 251	4 080	3 453
Tark.tutk.kuts.	59	139	70	77	74
Uusia tub.tapauksia	7	6	11	5	5

Raitiolinjat v. 1964

N:o	Linja	Liikennöimisaika
1	Kauppatori — Käpylä	1.1.—31.12.
1A	Eira — Käpylä	»
3B	Eira — (Erottaja) — Kallio — (Töölö — Kauppatori) — Eira	»
3T	Eira — (Kauppatori — Töölö) — Kallio — (Erottaja) — Eira	»
4	Kirurgi — Munkkiniemi	»
4A	Erottaja — Munkkiniemi	»
4S	Kauppatori — Munkkiniemi	»
4V	Vallila — Munkkiniemi	1.1.—31. 5.
5	Katajanokka — Töölöntori	1.1.—31.12.
6	Hietalahti — Arabia	»
7A	Etu-Töölö — (Messuhalli) — Sörnäinen	»
7B	Etu-Töölö — (Rautatientori) — Sörnäinen	»
8	Salmisaari — Vallila	»
9	Kauppatori — Vallila	»
10	Linjat — Ruskeasuo	»
10A	Arabia — Ruskeasuo	»
10S	Kauppatori — Ruskeasuo	»

Keskikaupunkiautolinjat v. 1964

N:o	Linja	Liikennöimisaika
13	Kauppatori — Etu-Töölö	1.1.—31.12.
13S	Kauppatori — Etu-Töölö (Hietaniemi)	»
14	Eira — Tukholmankatu	»
14A	Viiskulma — Tukholmankatu	»
16	Punavuoret — Kulosaari	1.1.—30. 4.
16	Punavuoret — Kruunuhaka	1.5.—31.12.
16A	Munkkisaari — Kulosaari	1.1.—30. 4.
16A	Munkkisaari — Kruunuhaka	1.5.—31.12.
17	Merikatu — Aleksis Kivenkatu	1.1.—31.12.
18	Kruunuhaka — Lastenlinna	»
19	Eläintarha — Pasila	»
21	Erottaja — Seurasaari	»
23	Erottaja — Lauttasaari (Isokaari)	»
23A	Erottaja — Lauttasaari (Katajajarju)	1.6.—31.12.
24	Rautatientori — Lauttasaaren teollisuusalue	1.1.—31.12.
24A	Rautatientori — Lauttasaaren teollisuusalue	»
30	Vanha kirkkopuisto — Kulosaari	1.5.—31.12.
72	Kauppatori — Sörnäinen	1.4.— 2.11.
100	Kuusitie — Invaliidisäätio	1.4.—31. 8.
100	Ruskeasuo — Invaliidisäätio	1.9.—31.12.

Esikaupunkiautolinjat v. 1964

N:o	Linja	Liikennöimisaika
22	Vanha kirkkopuisto — Etelä-Haaga	1.1.—31.12.
25	Vanha kirkkopuisto — Malminkartano	»
26	Vanha Kirkkopuisto — Konala	»
26N	Erottaja — Konala	»
27	Erottaja — Kaarela	»
27N	Erottaja — Kannelmäki — Kaarela	»
28	Erottaja — Kannelmäki	»
29	Vanha kirkkopuisto — Lassila	»
32	Rautatientori — Länsi-Herttoniemi (Eränkävijäntori)	1.1.—31.12.
32N	Rautatientori — (Kulosaari) — Länsi-Herttoniemi	»
33	Rautatientori — Marjaniemi	»
34	Pajamäki — Länsi-Herttoniemi (Siilitie)	»
35	Rautatientori — Roihuvuori	»
36	Rautatientori — Jollas	»
37	Rautatientori — Santahamina	»
38	Rautatientori — Kaitalahti	»
41	Rautatientori — Mellunmäki	1.1.—30. 4.
41	Rautatientori — Vartioharju	1.5.—31.12.
41A	Rautatientori — Vartioharju	1.1.—31.12.
41N	Rautatientori — Puotila — Mellunmäki	1.1.—30. 4.
41N	Rautatientori — Puotila — Vartioharju	1.5.—31.12.
42	Rautatientori — Puotila	1.1.—31.12.
43	Rautatientori — Myllypuro	»
44	Rautatientori — Puotinharju	»
50	Marian sairaala — Koskela	»
51	Rautatientori — Oulunkylä (Veräjämäki)	»
52	Rautatientori — Maunula	»
53	Rautatientori — Itä-Pakila	»
53A	Rautatientori — Oulunkylä — Patola	1.5.—31.12.
54	Rautatientori — Länsi-Pakila	1.1.—31.12.
54A	Rautatientori — Suursuo	»
54N	Rautatientori — (Maunula) — Länsi-Pakila	»
55	Erottaja — (Maunula) — Länsi-Pakila	»
55A	Erottaja — Suursuo	»
56	Rautatientori — Kustaankartano	1.1.—30. 4.
62	Rautatientori — Pihlajamäki	»
63	Rautatientori — Malmin lentokenttä	»
71	Sörnäinen — Pajamäki	1.1.—31.12.
73	Herttoniemi — (Eränkävijäntori — Roihuvuori) — Reposaren uimaranta	15.6.—15. 8.

Liikennelaitoksen linjojen kannattavuus v. 1964

RAITIOLIIKENNE

Linja	Ajokm (Linja- ja halliajo)	Paikkakm (tuhansia)	Matkat	mtk/ 100 pkm	Tuotot		Kustannukset		Katetuotto		
					mk	p/mtk	mk	p/mtk	mk	%	
1	905,168	76 750	3 601 929	4,7	1 287 421,—	35,7	1 481 680,—	41,1	—	194 259,—	— 15,1
3B	903 582	81 088	6 863 947	8,5	2 441 428,—	35,6	1 575 968,—	23,0	+	865 460,—	+ 35,5
3T	916 215	81 999	6 295 762	7,7	2 228 735,—	35,4	1 586 181,—	25,2	+	642 554,—	+ 28,8
4	1 388 762	123 711	6 298 515	5,1	2 235 117,—	35,5	2 235 588,—	35,5	—	471,—	— 0.02
5	513 227	44 625	3 732 032	8.4	1 357 794,—	36.4	1 015 213,—	27.2	+	342.581,—	+ 25.2
6	937 699	93 320	5 340 867	5.7	1 933 089,—	36.2	1 600 028,—	30.0	+	333 061,—	+ 17.2
7A	397 801	36 194	2 368 561	6,5	856 012,—	36,1	714 459,—	30,2	+	141 553,—	+ 16,5
7B	399 122	37 763	2 577 131	6.8	943 462,—	36,6	717 147,—	27.8	+	226 315,—	+ 24.0
8	744 187	64 040	3 193 133	5.0	1 177 474,—	36.9	1 218 999,—	38,2	—	41 525,—	— 3.5
9	270 996	17 507	1 413 240	8.1	518 068,—	36.7	476 946,—	33.7	+	41 122,—	+ 7.9
10	1 147 368	101 695	5 754 503	5.6	2 065 930,—	35.9	1 920 521,—	33,4	+	145 409,—	+ 7.0
Raitiolinjat .. Kuljetusm. yhteiset	8 524 127	758 692	47 439 620	6.3	17 044 530,67	35.9	14 542 730,—	30.7	+	2 501 800,67	+ 14.8
					19 355,80		7 030 179,66		—	7 010 823,86	
Raitio- liikenne	8 524 127	758 692	47 439 620	6.3	17 063 886,47	36.0	21 572 909,66	45.5	—	4 509 023,19	— 26.4

DIESELAUTOLIIKENNE

13	198 738	10 695	647 890	6,0	242 810,—	37,5	273 096,—	42,2	—	30 286,—	— 12,5
14	969 848	55 408	5 793 809	10,4	2 054 264,—	35,4	1 219 923,—	21,0	+	834 341,—	+ 40,6
16	587 162	31 700	2 090 607	6,6	761 939,—	36,4	724 990,—	34,7	+	36 949,—	+ 4,8
17	730 156	41 493	4 282 712	10,3	1 560 759,—	36,4	986 371,—	23,0	+	574 388,—	+ 36,8
18	587 268	34 173	2 540 231	7,4	923 044,—	36,8	708 732,—	27,9	+	214 312,—	+ 23,2
19	103 172	5 635	217 887	3,9	94 285,—	43,3	163 709,—	75,1	—	69 424,—	— 73,6
21	108 458	6 029	219 110	3,6	93 723,—	42,8	135 578,—	61,9	—	41 855,—	— 44,6
23	1 531 083	75 867	5 220 960	6,9	1 956 436,—	37,5	1 880 340,—	36,0	+	76 096,—	+ 3,9
24	1 245 759	59 704	3 768 812	6,3	1 512 542,—	40,1	1 702 714,—	45,2	—	190 172,—	— 12,6
30	318 848	16 878	740 697	4,4	315 738,—	42,6	377 984,—	51,0	—	62 246,—	— 19,7
72	4 381	154	14 457	9,4	6 332,—	43,8	10 329,—	71,4	—	3 997,—	— 63,1
100	30 856	1 479	51 975	3,5	21 820,—	42,0	62 765,—	120,7	—	40 945,—	— 187,6
Keskik. linjat	6 415 729	339 215	25 589 147	7,5	9 543 692,—	37,8	8 246 531,—	32,2	+	1 297 161,—	+ 13,6

36. Liikennelaitos

Linja	Ajokm (linja- ja halliajo)	Paikkakm (tuhansia)	Matkat	mtk/ 100 pkm	Tuotot		Kustannukset		Katetuotto	
					mk	p/mtk	mk	p/mtk	mk	%
22	956 604	53 027	3 062 636	5.7	1 318 075,—	43.0	1 106 219,—	36.1	+ 211 856,—	+ 16.1
25	209 679	11 742	223 507	1.9	104 486,—	46.7	194 698,—	87.1	— 90 212,—	— 86.9
26	1 149 394	62 426	2 603 922	4.2	1 226 251,—	47.1	1 156 973,—	44.4	+ 69 278,—	+ 5.6
27	616 939	33 654	859 180	2.6	400 730,—	46.6	546 980,—	63.7	— 146 250,—	— 36.6
28	1 679 437	91 434	3 990 995	4.4	1 691 805,—	42.4	1 739 005,—	43.6	— 47 200,—	— 2.8
29	99 607	4 983	91 836	1.8	42 822,—	46.6	144 114,—	156.9	— 101 292,—	— 236.5
32	930 776	49 882	2 506 519	5.0	1 076 875,—	43.0	979 948,—	39.1	+ 96 927,—	+ 9.0
33	311 390	16 885	423 467	2.5	203 386,—	48.0	275 349,—	65.0	— 71 963,—	— 35.4
34	2 332 622	128 735	6 326 788	4.9	2 705 782,—	42.8	2 364 603,—	37.4	+ 341 179,—	+ 12.6
35	1 229 549	63 873	3 277 360	5.1	1 441 493,—	44.0	1 269 195,—	38.7	+ 172 298,—	+ 12.0
36	449 746	23 995	746 443	3.1	357 988,—	48.0	448 022,—	60.0	— 90 034,—	— 25.1
37	491 889	26 497	862 261	3.3	442 015,—	51.3	475 076,—	55.1	— 33 061,—	— 7.5
38	166 569	8 765	178 860	2.0	85 475,—	47.8	157 751,—	88.2	— 72 276,—	— 84.6
41	1 181 115	65 103	2 263 612	3.5	1 088 518,—	48.1	1 055 071,—	46.6	+ 33 447,—	+ 3.1
42	1 503 074	80 179	2 714 906	3.4	1 324 499,—	48.8	1 415 399,—	52.1	— 90 900,—	— 6.9
43	271 535	13 193	416 303	3.2	244 079,—	58.6	279 758,—	67.2	— 35 679,—	— 14.6
44	475 555	21 853	710 025	3.2	338 497,—	47.7	623 117,—	87.7	— 284 620,—	— 84.1
50	782 863	45 458	3 024 042	6.7	1 217 130,—	40.2	1 023 128,—	33.8	+ 194 002,—	+ 15.9
51	1 356 652	74 050	3 797 293	5.1	1 596 948,—	42.0	1 428 284,—	37.6	+ 168 664,—	+ 10.6
52	876 695	48 874	1 905 487	3.9	832 182,—	43.7	912 626,—	47.9	— 80 444,—	— 9.7
53	763 259	40 298	1 683 125	4.2	777 011,—	46.2	853 116,—	50.7	— 76 105,—	— 9.8
54	1 511 803	80 841	3 850 774	4.8	1 671 580,—	43.4	1 549 710,—	40.2	+ 121 870,—	+ 7.3
55	1 272 869	68 615	2 612 380	3.8	1 173 892,—	44.9	1 285 377,—	49.2	— 111 485,—	— 9.5
56	22 264	874	35 333	4.0	14 010,—	39.7	33 474,—	94.7	— 19 464,—	— 138.9
62	268 150	14 016	841 420	6.0	294 073,—	34.9	284 290,—	33.8	+ 9 783,—	+ 3.3
63	167 877	9 286	280 170	3.0	106 550,—	38.0	160 826,—	57.4	— 54 276,—	— 50.9
71	586 555	28 335	1 094 297	3.9	501 493,—	45.8	875 823,—	80.0	— 374 330,—	— 74.6
73	4 187	141	—	—	—	—	5 979,—	—	— 5 979,—	— 100.0
Esikaup. linjat	21 668 654	1 167 014	50 382 941	4.3	22 277 645,—	44.2	22 643 911,—	44.9	— 366 266,—	— 1.6
Autolinj. yht.	28 084 383	1 506 229	75 972 088	5.0	31 821 336,65	41.9	30 890 442,—	40.7	+ 930 894,65	+ 2.9
Kulj.muod. yht.					27 585,61		7 047 855,11		— 7 020 269,50	
Autoliik.	28 084 383	1 506 229	75 972 088	5.0	31 848 922,26	41.9	37 938 297,11	40.7	— 6 089 374,85	— 19.1
Raitio- liikenne	8 524 127	758 692	47 439 620	6.3	17 063 886,47	36.0	21 572 909,66	45.5	— 4 509 023,19	— 26.4
Auto- liikenne	28 084 383	1 506 229	75 972 088	5.0	31 848 922,26	41.9	37 938 297,11	40.7	— 6 089 374,85	— 19.1
Yhteensä	36 608 510	2 264 921	123 411 708	5.4	48 912 808,73	39.6	59 511 206,77	48.2	— 10 598 398,04	— 21.1
Laiva- liikenne	—	—	—	—	191 174,85	—	173 116,14	—	+ 18 058,71	+ 9
Asunto- kiint.	—	—	—	—	206 996,95	—	270 785,22	—	— 63 788,27	— 30
Yhteiset	—	—	23 238 434	—	9 643 467,60	—	10 746 042,78	—	— 1 102 575,18	—
Yhteensä	36 608 510	2 264 921	146 650 142	—	58 954 448,13	39.9	70 701 150,91	47.9	— 11 746 702,78	— 19.1
Pääoman korko 6 % (arvioitu)							4 835 000		4 835 000	
					58 954 448,13		65 866 150,91		— 6 911 702,78	— 11

Linjakohtaiset kustannukset.....	45 433 172 mk	64.7
Kuljetusmuoto »	14 078 035 »	20.0
Yhteiset »	10 746 043 »	15.3
	70 257 250 mk	100

Liikennelaitoksen kantaomaisuuden muutokset v. 1964

	Arvo 1.1.64 mk	Lisäykset			Vähennykset		Arvo 31.12.64 mk
		Talousarvion pääomamäärä- rahoilla hankittu	Keskeneräis- istä uudis- hankinnoista siirretty	Muut lisäykset mk	Poistot mk	Muut vähen- nykset mk	
Liikennekiinteistöt	28 514 939,93	294 617,52	76 550,16	¹⁾ 1 920 000,—	851 679,99	—	29 954 427,62
Asuntokiinteistöt ...	1 391 649,92	6 158,17	37 089,52	—	36 880,92	—	1 398 016,69
Radat ja ajojohdot	7 650 600,62	—	295 848,16	—	643 276,62	—	7 303 172,16
Raitiovaunusto	22 682 994,46	13 451,45	23 055,83	—	1 333 494,46	²⁾ 1 298,—	21 384 709,28
Linja-autovaunusto	19 107 683,58	3 107 966,39	404 319,22	—	3 547 565,58	³⁾ 25 690,—	19 046 713,61
Johdinvaunusto	205 110,—	—	—	—	27 360,—	—	177 750,—
Johdinautojen ajojohd.	105 748,53	—	—	—	10 290,—	—	95 458,53
Henkilö-, radio- ja va- rastojen autot	51 890,89	—	18 890,—	—	10 050,89	⁴⁾ 80,—	60 650,—
Lautta	64 590,—	—	—	—	14 596,—	—	49 994,—
Kalusto	1 122 521,11	—	53 792,51	—	278 261,55	—	898 052,07
Puhelinosuudet	127 300,—	—	—	—	—	—	127 300,—
Keskeneräiset uudis- hankinnat	—	—	73 216,53	—	—	—	73 216,53
	81 025 029,04	3 422 193,53	982 761,93	1 920 000,—	6 753 456,01	27 068,—	80 569 460,49

Henkilökunnan rakenne ja muutokset v. 1964

Osastot	Virkasuhde				Työsopimus- suhde		Yhteensä			Erotus v:een 1963 verraten
	Vak.		Tp.				M	N	Yht.	
	M	N	M	N	M	N				
Johtajat	2	—	1	—	1	—	4	—	4	—
Kansliaosasto	1	—	2	4	—	—	3	4	7	—
Järjestelyosasto.....	—	—	2	2	10	14	12	16	28	+9
Sosiaali- ja tiedotus- osasto	1	—	—	1	—	—	1	1	2	—
Laskentaosasto	—	—	1	2	—	1	1	3	4	—
Talousoosasto	—	—	31	35	4	11	35	46	81	+14
Hankintaosasto	1	—	10	12	38	15	49	27	76	—
Autoliikenneosasto	—	—	902	807	—	43	902	850	1 752	+10
Raitioliikenneosasto.	1	—	475	458	—	19	476	477	953	—22
Liikennesuunnittelu- osasto	1	—	2	—	3	3	6	3	9	—1
Autokorjaamo- osasto	1	—	18	3	460	35	479	38	517	+1
Raitiovaunukorjaa- mo-osasto	1	—	19	1	305	63	325	64	389	—1
Rataosasto	—	—	15	1	155	4	170	5	175	—10
Teknill. suunnittelu- osasto	—	—	4	1	11	2	15	3	18	—
Koko henkilökunta	9	—	1 482	1 327	987	210	2 478	1 537	4 015	—